

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

**ROJAVA'DA YAŞANAN SAVAŞ
VE
SAVAŞTAN ETKİLENEN
CEYLANPINAR HALKININ
YAŞADIĞI MAĞDURİYETE İLİŞKİN
ARAŞTIRMA & İNCELEME
RAPORU**

05 AĞUSTOS 2013

OLAY:

Suriye'nin Rojava bölgesinde 16 Temmuz 2013 tarihinden bu yana gerçekleşen silahlı çatışmalardan dolayı Ceylanpınar İlçesi'nde yaşanan mağduriyetler ve başta yaşam hakkı olmak üzere meydana gelen diğer hak ihlalleri.

HEYET OLUŞUMU:

Heyet, İnsan Hakları Derneği (İHD) Genel Merkezi'nin kararı üzerine, İHD Genel Başkan Yardımcısı Av. Serdar Çelebi, İHD Diyarbakır Şube Başkanı Raci Bilici, İHD Urfa Şube Başkanı Cemal Babaoğlu ve İHD Diyarbakır Şube Yöneticisi Av. Muhterem Süren'den oluşturulmuştur.

AMAÇ:

Suriye'nin Rojava bölgesinde Kürtler ile El Kaide'ye bağlı gruplar arasında yaşanan sert çatışmalar sonucu Ceylanpınar İlçesi'nde meydana gelen mağduriyeti araştırmak, çatışmaların yarattığı tahribatı yerinde gözlemlemek, yaşanan mağduriyeti bizzat yaşayanlarla konuşmak, ilgili resmi kurumlar, sivil toplum örgütleri, siyasi partiler ve ilçe halkıyla görüşmeler gerçekleştirmek, Rojava'da yaşananları araştırmak ve bu araştırma&inceleme sonucu hazırlanacak raporu kamuoyu ve ilgili resmi kurumlar ile uluslar arası kuruluşlarla paylaşmak amaçlanmıştır.

HEYET GİRİŞİMLERİ:

Heyetimiz tüm bu yaşananları yerinde incelemek amacıyla 2 Ağustos 2013 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar İlçesi'ne gitmiştir. İlk olarak kentin durumunu gözlemlemek amacıyla ilçede gezilmiş, Rojava'nın Serêkanîyê (Resuleyn) kasabasına bitişik olması itibariyle sınır tellerinin bulunduğu alanda gözlemler yapılmış, hemen sınırda bulunan ve aynı gün yaşanan çatışmalardan seken kurşunların isabet ettiği Ceylanpınar Öğretmenevi'nde incelemede bulunulmuş, Türkiye tarafından kapatılan sınır kapısına gidilerek, durum yerinde tespit edilmiştir. Ayrıca yaşananlara ilişkin bilgi almak amacıyla Belediye Başkanı İsmail Arslan, CHP İlçe Örgütü, BDP İlçe Örgütü, Esnaf-Sanatkarlar Odası, Tarım İş Sendikası, mahalle muhtarları, vatandaşlar, karşı taraftan atılan kurşunlarla yaşamını yitiren Mehmet Gündüz'ün ailesi ve gazeteciler ile görüşmeler yapmak için girişimde bulunmuş ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Heyetimiz, İlçe Kaymakamı İbrahim Çenet ile yapmak istediği görüşme, kaymakamın yerinde olmadığı gerekçesiyle gerçekleşmemiştir.

Ayrıca siyasi parti turu kapsamında AKP İlçe Örgütü ile de yapılmak istenen görüşme için İlçe Başkanı Abdulgani Alkış'tan randevu talep edilmiş, İlçe Başkanı'nın evde olduğu ve daha sonra heyetimize döneceği söylene de, akşam saatlerine kadar randevu talebine herhangi bir yanıt verilmemiştir.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER:

İsmail ARSLAN (Ceylanpınar Belediye Başkanı): "8 Kasım 2012 tarihinde Suriye tarafında çatışmalar başladı ve Rejim güçlerinin uçak saldırısıyla birlikte 11 Kasım 2012'den itibaren yaralı kişiler Ceylanpınar'a tedavi edilmeye getirildiler. Yaralı sayısının çok fazla olması nedeniyle hastane Ceylanpınar halkına hizmet veremez hale geldi. Sınır El Nusra'nın kontrolünderken sivil ağır hastalar, tedavi amaçlı sınırdan geçirilirken, YPG'nin kontrolüne geçirildikten sonra buna da izin verilmedi. Rojava tarafından Sivil Kürtler ve YPG'lilerin yaralılarının da tedavi edilmesi istendiğinde, karşıt grupların aynı hastanede tedavi edilemeyeceği gerekçesiyle bu talep reddedildi. En son, iki El Nusra üyesi Ceylanpınar Devlet Hastanesi'ne getirildi. Halkın tepki göstermesi üzerine bu yaralılar geri gönderildi. Sınır kapısı, YPG'nin kontrolüne geçtikten sonra tamamen kapatıldı. Bildiğimiz kadarıyla El Nusra'nın yaralıları artık Akçakale üzerinden Türkiye tarafına geçirilmekte. Şu anda

İstanbul'dan gelen 3-4 kamyon gıda malzemesi sınır kapısı kapalı olduğu için çürümeye yüz tutmuş durumdadır. Bu yardımları karşıya gönderemiyoruz.

Sınır Kapısı karakolunda da şu anda Türkiye askeri yoktur, sadece zırhlı araçlar devriye gezmekte. Azadi Parkı'nın tam karşısına düşen evler, El Nusra Cephesi'nin karargahı olmuştu. Ancak burası da şu anda YPG'nin eline geçmiş durumdadır. Diğer yandan, çatışmalardan dolayı Ceylanpınar halkı da çok tedirgin durumda. Belediye Başkan Yardımcımız Muzaffer Acet'in dahi evine patlamamış 3 roket mermisi düştü. Evin içerisinde dahi insanlar hedef olmaktadır. Bizler evlerden çıkılmaması yönünde anonslar yapıyoruz ama evlerden dışarı çıkmamanın da bir çözüm olmadığını görüyoruz. Ceylanpınar'da güvenli bir bölge kalmamış durumda. İnsanlar canlı bomba endişesi de taşıyorlar. Söz konusu silahların YPG'de olmadığı, El Nusra Cephesi tarafından kullanıldığı tarafımızca da bilinmekte.

Sınırın diğer tarafında hem Kürt hem de Arap yurttaşlarımızın akrabaları yaşamakta ve yurttaşlarımız akrabalarının hayatlarından da endişe etmektedir. Yaralanan ya da hastalanan akrabalarının tedavi edilme talepleri de sınır kapısı kapalı olduğu için reddedilmekte, bu yüzden birçok kez, yaralı ya da hasta kişiler kaçak yollarla sınırı geçmeye çalışmaktadır.

PYD, Türkiye ile sıkıntı yaşamak istemez. Bu nedenle Türkiye tarafına atış yapmasını olası bulmuyoruz. Bizce bu atışlar, Türkiye'yi savaşa çekmek isteyen İslamcı güçler tarafından yapılmaktadır.

İslamcı grupların, Ceylanpınar'dan Serékaniyê'ye ilk geçişlerinde tren vagonlarıyla 200-300 metrelik perdeleme yapılarak silah sevkiyatı ve silahlı militan geçişi yapılıyordu. Hatta bu geçişleri gören bir kadın eşine haber vermiş; emniyeti arayan eşi de "bir şey olmaz, haberimiz var." cevabı almıştır. Ben bu durumu Kaymakam Bey'e sorduğumda "kampta huzursuzluk yaratanları sınır dışı ediyoruz" dedi. Ama biz bu gerekçenin doğru olmadığını düşünüyoruz.

Ayrıca, belediyemiz çatışmalardan kaynaklı problemlere yönelik çalışmalardan uzak tutuldu. Mülteci Kampı'na dahi alınmıyoruz.

Rejim kuvvetleri, uçaklarla saldırınca 18.000 civarında insan, sınıra yığıldı. Araya girmemiz sonucu tel örgüler açıldı. 8.000 – 10.000 civarında insan Ceylanpınar'a geçiş yaptı. Bir kısmı Kızıltepe'ye, bir kısmı Viranşehir'e gitti bir kısmı da Ceylanpınar'da kaldı. Ceylanpınar'a yerleşen mültecilerin çadır kente gitmesi gerekiyordu ancak şu ana kadar bu yönlü bir çalışma söz konusu değildir.

15-16 Temmuz'da meydana gelen çatışmada 2'si sivil, 3'ü YPG'li olmak üzere 5 yaralının geçişi için Kaymakamlığa başvuruda bulunduk ancak kaymakam, "Vali'ye sorayım." dedi. Yaralılar uzun bir süre bekledikten sonra geçişlerine izin verilmediği için Qamişlo'ya gönderilmek zorunda kaldı. Belediye Başkanı olarak, Kaymakam Bey'e yaralıların geçişine neden izin verilmediğini sorduğumda, Kaymakam, "Kendi aralarında Türkçe konuşuyorlardı, onlar Suriye Kürdü değillerdi" şeklinde ilginç bir cevap aldım.

Bunların yanında, çatışmalardan kaynaklı, belediyemizin çalışmaları da aksadı. Örneğin; çöp toplayamıyoruz, ilaçlama yapamıyoruz."

Abdurrahman GÜNDÜZ (16 Temmuz 2013 tarihinde sınırın diğer tarafından atılan kurşunun isabet etmesi sonucu yaşamını yitiren Mehmet GÜNDÜZ'ün Babası): "Oğlum 16-17 yaşlarında İmam Hatip Lisesi 3. sınıf öğrencisiydi. Yaklaşık üç ay önce de evimize, balkon kapısından kurşun girmişti. Bu nedenle biz o odayı boşaltmıştık. Çatışmalar dinince yeniden odayı kullanmaya başladık. Ancak, tekrar çatışmalar başlayınca Mehmet, "bu oda tehlikeli biz bu odayı kullanmayalım" dedi ve televizyonu o odadan çıkararak daha güvenli olabileceğini düşündüğü yan odaya taşıdı. Aynı gün televizyonu taşıdığı odada pencere camını delen kurşun, Mehmet'in kafasına isabet etti. Kendisini hemen Hastaneye kaldırdık. Buradan Şanlıurfa'ya, Şanlıurfa'dan da Hacettepe Üniversitesine kaldırıldı. Bir hafta sonra da yaşamını yitirdi.

Mehmet'i hastaneye kaldırdığımız esnada El Nusra mensubu bir yaralı da sedyede hastaneye kaldırılıyordu. Ailem buna tepki gösterdi, hatta tekmeleyenler dahi oldu. (görüntüler basına

yansımıştı) Baktığımızda, El Nusra üyelerinin Suriyeli olmadıklarını, Libyalı, Afganistanlı, Türkiyeli, Tunuslu olduklarını, ceplerinden yüklü miktarda para olduğunu görmüştük. Bu kişiler, “Allah Allah” diyerek insanların kafalarını kesiyor. Bunların, İslamiyet’le bir alakası yok. Biz buna tepki gösteriyoruz. Oğlumun ölümüne bunlar sebep oldular. İnanyorum ki, biz Kürtler bu kadar şehit verdik, bu kadar kaybımız oldu ama en sonunda Kürtler kazanacaktır. Oğlumun da hakkını kimseye bırakmayacağım. Hukuki mücadelemi de sürdüreceğim.”

Mehmet YAMAÇ (CHP Ceylanpınar İlçe Eski Başkanı) ve Mehmet Ali KAHRAMAN (CHP İlçe Başkan Yardımcısı):

M.Y: “Ben de Arap kökenliyim. Ceylanpınar’ın en kalabalık Arap aşireti de bizim aşirettir. Her ne kadar Ceylanpınar’da Kürt-Arap çatışması yaratılmaya çalışılsa da bunu yapmak isteyenler başarılı olamazlar. Öbür tarafta yaşanan çatışmalar bizi bire bir etkiliyor. Bu gece de saat 03:00 – 04:00 gibi Suriye tarafında çatışmalar başladı. Gece uyuyamadık.”

M.A.K: “Serêkaniyê’deki savaştan bizler de rahatsızız. Benim ve başkanın da yakınları bu savaşta yaşamını yitirdi. Mahsun ERTUĞRUL, Şükrü KAHRAMAN ve Mehmet GÜNDÜZ yaşamını yitirdi. Birçok da yaralımız var. Bu gece dahi çatışma seslerinden uyuyamadık. Ben bile çocuklarımı alıp Köye gitmeyi düşündüm.

El Kaide’ye bağlı paramiliter güçler açıkça Türkiye Hükümetince desteklenmektedir. Çatışmalar, ilk başladığı dönemde, 3 sivil plakalı otobüsle silahlı kişiler sınırdan geçirildi. Biz, hükümetin bu grupları desteklemesini kabul etmiyoruz. Bu kişilerin yemeklerini dahi mülteci kampına yemek veren firma vermekteydi. Yemek verilirken bu kişilerin silahlı militan oldukları biliniyordu. Yemek verme işlemi bu gruplar Suriye tarafında belli bir bölgeye yerleşinceye kadar devam etti. Yine devlet, bir tarafın yaralılarını tedavi ediyorsa, diğer tarafını da etmelidir. Ceylanpınar’da ne zaman elektrikler kesilse, bizler silah sevkiyatı ve silahlı grup geçişleri yapıldığını anlıyoruz. Söz konusu güçler, Afganistan’da, Libya’da, Sudan’da, Tunus’ta CIA’ye bağlı savaşan güçlerdir. Tekbir getirerek insanları kesmenin neresi İslamiyet’le bağdaşır? Bu kişilerin, gasp yaptıklarını, evleri yağmaladıklarını, inek çiftliğini talan ettiklerini, hırsızlık yaptıklarını, ambardaki buğdayı sattıklarını da biliyoruz. Ancak son zamanlarda Türkiye’nin de bu gruplardan desteğini çekmeye başladığını görüyoruz.

Ceylanpınar halkı da geline aşamadan kaygılı. Birçok kişi göç etmek zorunda kaldı. Birçok kişi evlerini satmak istiyor. Ölümlere tepki gösteren halka da polisin müdahalesinin orantısız olduğunu düşünüyoruz.

Bizler, PYD’nin Suriye’nin kuzeyinde oluşturmak istediği yönetim biçiminin demokratik adil ve halkların bir arada yaşayabileceği bir yönetim olacağı inancındayız. Bu yönetim biçimi Suriye’ye model olacaktır ve Türkiye’ye de bir zararının olacağını sanmıyoruz. PYD Lideri Salih Müslim’in de Türkiye’ye davet edilmesini önemsiyoruz. PYD’nin de açıklamalarından Türkiye’ye karşı olmadığını anlıyoruz.

Sınır kapısından daha önce sivil ve YPG dışındaki diğer muhalif gruplara mensup yaralılar geçirilmekteydi. Ancak sınır kapısının denetimi, YPG’nin eline geçtikten sonra sınır kapısı kapatıldı.

Yaşanan süreç hükümetin yanlış politikalarından kaynaklıdır, son zamanlarda sınırın diğer tarafından atılan atışların, El Nusra Cephesinin Türkiye’yi savaşa sokmak için provoke ettiği dile getiriliyor. Ancak Türkiye istemezse bir çeteci grup asla Türkiye’yi savaşa sokamaz. Türkiye kendisi zaten savaşa dahil olmuştur. Bizler artık, hükümetin yanlış politikalarından vazgeçerek, dünya kamuoyunca da terörist olarak görülen bu gruplara olan desteğini çekmesini, angajman kurallarının da tarafsız olarak uygulanmasını talep ediyoruz. Kurşun hangi taraftan geliyorsa o tarafa misilleme yapılsın. İslami grupların Türkiye’ye düşen her kurşunu, topuna karşılık YPG mevzilerine ateş edilmekte. Biz bu tutumun da yanlış olduğunu düşünüyoruz.”

BDP Ceylanpınar İlçe Örgütü:

Temaslar çerçevesinde BDP İlçe Örgütü de ziyaret edilmiş, ancak İlçe Başkanı 4 Ağustos'ta yapılacak etkinlik nedeniyle çalışmalar içerisinde olduğu için kendisiyle görüşülemedi, ilçe binasında bulunan yöneticiler ve parti üyeleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmede özetle şunlar dile getirilmiştir; *“Öncelikle Serêkanîyê de yaşanan çatışmalar bizleri ciddi anlamda rahatsız etmektedir. Sonuçta orada yaşayan halk, burada yaşayan insanlarımızın akrabalarıdır. Doğal olarak onlar için endişeleniyoruz. Tabii yaşanan çatışmalardan seken kurşunlar ilçemizi de tehdit etmektedir. Nitekim son günlerdeki çatışmalar nedeniyle bugüne kadar 3 insanımızı kaybettik, çok sayıda yaralı var. Tabii bu saldırıları düzenleyenler, Serêkanîyê'nin başına bela olan El Nusra Cephesi üyeleridir. Serêkanîyê'nin denetimini kaybettikten sonra, intikam almak için iki tarafa da saldırı düzenliyorlar.*

Bundan ziyade bizi en çok rahatsız eden Türkiye'nin bu çetelere verdiği destektir. Çetelere mensup kişiler rahatlıkla ilçemize giriş çıkış yapabilmekteydi. Yaralıları hastanede tedavi ediliyordu. Ayrıca onlara lojistik destek sağlandığı da aldığımız bilgiler arasında. Şimdi sınır kapısında kontrolü kaybettikleri için artık giriş çıkışları Akçakale'den yapıyorlar. Bu çetelere Türkiye'nin verdiği destek kesilmelidir. Çünkü bunlar karşı tarafta masum sivilleri katlediyorlar. Bizim insanlarımızı vuruyorlar. Rojava halkının kurmak istediği demokratik yapılanmayı dağıtmak istiyorlar.”

Nevzat YILDIRIM (Tarım İş Sendikası Şube Başkanı): *“İlçe sakinleri olarak kaygılıyız. Ölen üç insanımızın günahı neydi? Türkiye'de hangi statüye alınacaklar? (**şehitlik statüsü kastedilerek**) Bu çeteler nasıl halen ayakta? İlçede hiç kimse artık taşınmaz almıyor, aksine insanlar evlerini değerinin çok altında satışa çıkarıp göç ediyor. İlçenin ekonomisi ciddi anlamda etkilenmektedir. Bizler STK'lar olarak en azından Ramazan Bayramı boyunca ateşkes yapılmasını 3 dilde talep ettik. Umarız çağrımız karşılık bulur.”*

Mehmet KAHRAMAN (Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı): *“Çatışmaların ilk başladığı dönemde, gece geç saatlerde birçok kez silahlı grupların Ceylanpınar'dan Serêkanîyê tarafına geçtiği görülmüştür. Yine mülteci kampında askeri eğitim verildiği yönünde duyumlar alıyoruz. Bizlerde de böyle bir kanaat oluşmuş durumda. Her elektrik kesildiğinde bizler geçişlerin yaşanacağı ve çatışmaların başlayacağı düşüncesine kapılıyoruz. Artık normal elektrik kesintilerinde dahi böyle bir algı oluşuyor. Yine bir kısım yaralının tedavi edilip bir kısmının tedavi edilmemesi bizlerde de rahatsızlık yaratıyor. Sınır kapısı da YPG'nin eline geçtikten sonra kapatıldı ve herhangi bir yaralının da geçişine izin verilmiyor. Birçok kez medya mensuplarına demeç verdik ancak muhalif basın dışında diğer medya kuruluşları gerçekleri görmekten uzak durdu. İlçede esnaf huzursuz, ailemizle adeta eve hapsolmuş durumdayız.”*

Ömer TEKE (Yenişehir Mahalle Muhtarı): *“Suriye tarafındaki Kürtler de bizim akrabalarımız. Onlara karşı geliştirilen saldırılar bizi de kaygılandırıyor üzüyor. Burada bizler de rahatça dolaşamıyoruz. Çatışmalardan dolayı uyku uyuyamıyoruz.”*

Mehmet KAYAR (İlçe Sakini): *“Halep'te sivil Kürtlere yapılan bizleri çok incitti. İslami gruplar, Serêkanîyê Sınır Kapısı PYD'nin eline geçtikten sonra yaralıları Akçakale üzerinden hastanelere göndermekte ve geçişleri de Akçakale'den yapmaktadır. Bir yakınımdan öğrendiğim kadarıyla, Akçakale'den halen bu gruplara yardım gönderiliyor. Hükümet bu grupları desteklemekten vazgeçsin.”*

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER:

1- Rojava'da Yaşananlara İlişkin Tespitler:

*Rojava'nın Serêkaniyê kentinde 8 Kasım 2012 tarihinde başlayan ve uzun süre durgunlaşan olaylar, 16 Temmuz 2013 tarihinde El Nusra Cephesi'ne bağlı silahlı bir grubun Mehede Mahallesi'nde YPG güçlerine yönelik saldırısı sonrası başladı ve bugüne kadar aralıklarla şiddetli çatışmalar devam etmektedir.

*El Kaide ile bağlantılı olduğu belirtilen El Nusra militanlarının yerleşik halkla bir bağlantısının olmadığı, neredeyse tamamının dünyanın çeşitli ülkelerinden bir araya gelerek kurduğu bir yapılanma olduğu ileri sürülmüştür.

*Serêkanîyê, Til Ebyad, Kobanê, Halep ve bağlı köylerde yoğunlaşan çatışmalarda El Kaide'yle bağlantılı çetelerin özellikle sivillere yönelik saldırılar gerçekleştirmeye başladığı, Til Hasıl ve Til Eran bölgelerinde 300'ün üzerinde sivilin kaçırıldığı, Halep'in bazı mahalle ve köyleri başta olmak üzere bazı bölgelerde sivillere yönelik katliamlar gerçekleştirdiği iddia edilmiştir.

*El Nusra'ya bağlı silahlı birimlerin Arapların yoğun olduğu bölgelerde camilerde halkı Kürtlere karşı cihat yapmaya çağırdığı ve Kürtlerin kadınlarının helal olduğu, mallarının yağlanabileceği, Kürtleri öldürenlerin Cennete gideceği şeklinde fetvalar verdiği ileri sürülmüştür.

*YPG'ye karşı saldırılar gerçekleştiren El Nusra Cephesi'ne yardımların daha çok Türkiye'den gönderildiği, yaralanan El Nusra üyelerinin Türkiye'deki hastanelerde tedavi edildiği, bazı El Nusra üyelerinin Türkiye'deki kamplarda eğitimini tamamladıktan sonra sınırdan tekrar Suriye'ye gönderildiği, El Nusra'ya silah, cephane ve çeşitli lojistik malzemelerin Türkiye üzerinden ulaştırıldığı bölge halkı tarafından en çok dile getirilen iddialar arasındadır.

*Çatışmaların yoğunlaşmasıyla birlikte adı geçen bu bölgelerde insanlık dramı yaşanmaya başlamış, özellikle sağlık ve beslenme alanında önemli sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Yeterli beslenememe ve tedavi imkanlarının kısıtlı olması salgın hastalık tehlikesini doğurmuştur.

*Serêkanîyê kentinin YPG'nin eline geçmesiyle birlikte Türkiye'nin daha önce açık tuttuğu Ceylanpınar Sınır Kapısı'nı kapattığı görülmüştür. Sınır kapısı El Nusra Cephesi'nin elinde iken Türkiye'ye rahatlıkla yaralılar ve hastaların getirilebildiği, ancak sınır kapısının YPG'nin eline geçmesinin ardından ağır yaralı ve hasta siviller dahil olmak üzere, yaralı silahlı militanların Ceylanpınar'a geçişine izin verilmediği tespit edilmiştir.

*Serêkanîyê Sınır Kapısı'nın YPG'nin eline geçmesinin ardından çatışmalarda yaralanan El Nusra birliklerinin Akçakale Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yaptığı ve tedavilerinin buradaki hastanelerde yapıldığı belirlenmiştir.

*Çatışmaların gölgesinde yaşam mücadelesi veren halka yardımlar neredeyse hiç ulaştırılmamış, Suriye'nin diğer bölgelerine çeşitli şekillerde yardım yapan başta Türkiye olmak üzere Batı ülkeleri, Kürt bölgesinde yaşayan halka herhangi bir yardımda bulunmamıştır.

*Türkiye'nin Kürt bölgelerine açılan birçok sınır kapısını kapatması nedeniyle sivil toplum örgütleri tarafından da yapılmak istenen yardımlar, Rojava'ya ulaştırılmadığı gözlemlenmiştir.

*Türkiye'nin yanı sıra Federal Kürdistan Bölgesi'nden Rojava'ya açılan tek sınır kapısı olan Sêmêlka Sınır Kapısı'nın da kapatılması, Rojava halkının ciddi anlamda sıkıntılar yaşamasına neden olmuştur.

2- Ceylanpınar'da Yaşananlara İlişkin Tespitler:

*Ceylanpınar ilçesi, Rojava'nın Serêkanîyê kasabasına bitişik bir coğrafi konuma sahip olduğu, iki kasabanın bir tel örgü ve tren yoluyla birbirinden ayrıldığı, her iki kentlin sakinlerinin büyük çoğunluğunun birbiriyle akraba olduğu tespit edilmiştir.

*Rojava'nın Serêkanîyê kentinde yaşanan çatışmalar, Ceylanpınar ilçesini direk olarak etkilemiş, çatışmalarda seken kurşunlar ve atılan havan topları ve roketler nedeniyle 4 yurttaş yaşamını yitirmiş, çok sayıda kişi de yaralanmıştır.

16 Temmuz'dan bu yana yaşamını yitirenler ve yaralananların (isimleri tespit edilebilen) isimleri şunlar:

-Mehmet Gündüz (16): 16 Temmuz günü sınıra yakın M. Akif Ersoy Mahallesi'ndeki evlerinde iken ağır makineli bir silahtan gelen kurşunla başından vuruldu. Bir hafta boyunca yaşam mücadelesi veren Gündüz, tedavi gördüğü Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Yoğun Bakım Ünitesi'nde 24 Temmuz günü **yaşamını yitirdi**.

-Mahsum Ertuğrul (17): 17 Temmuz günü, sınır kapısına yakın Gençlik Parkı'nda oturduğu sırada kalbine isabet eden kurşunla yaralandı ve kaldırıldığı Urfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde aynı gün **yaşamını yitirdi**.

-Şükrü Kahraman: 26 Temmuz günü Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan tarlasında 2 çocuğuyla birlikte çalışırken üzerlerine düşen top mermisi nedeniyle **yaşamını yitirdi**. Kahraman'ın 2 çocuğu ise yaralandı.

-Ramazan Zeybel (45): 3 Ağustos günü sabah saatlerinde Aydoğdu (Şewato) köyünden ilçeye gelen Zeybel, Gazi Caddesi'nde yürürken, kurşunların hedefi oldu. Göğsünden yaralan Zeybel kaldırıldığı Urfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde **yaşamını yitirdi**.

-Nezir Atilla: 17 Temmuz günü Cumhuriyet Mahallesi'ndeki evinde oturan Cumhuriyet Mahallesi Muhtarı Nezir Atilla, koluna isabet eden kurşunla yaralandı.

-17 Temmuz günü ismi öğrenilemeyen bir kadın da kurşunlara hedef oldu, ancak yarası ciddi olmadığından tedavi edilip taburcu edildi.

-Ali Benice (16): 18 Temmuz günü Bahçelievler Mahallesi'ndeki Kardeşlik Parkı'nda oturduğu sırada karın boşluğuna gelen kurşunla yaralandı.

-Hasan Azger: 2 Ağustos günü meydana gelen çatışmada Ceylanpınar Öğretmenevi'ne isabet eden şarapnel parçaları nedeniyle kolundan yaralandı.

*Ceylanpınar'da yaşamını yitiren ve yaralananların ailelerinin zararının giderilmesi noktasında devlet yetkililerinin herhangi bir çalışma yapmadığı ileri sürülmüştür.

*Ceylanpınar'da inceleme yaptığımız 2 Ağustos günü, Serêkanîyê kentinde çok şiddetli çatışmalar yaşanırken, heyetimiz bu çatışma nedeniyle gelen silah seslerine bizzat tanıklık etmiştir. Çatışmada basın mensuplarının konakladığı Öğretmenevi'nin de kurşunların hedefi olduğu ve çok sayıda kurşunun isabet ettiği tespit edilmiştir.

*20 Temmuz gecesi uçaksavar mermilerinin sınıra yakın M. Akif Ersoy Mahallesi'nde 2 eve isabet ettiği 170. Sokak'ta bulunan Abdulkadir Turan adlı yurttaşın evine isabet eden

uçaksavar mermisi duvarda geniş bir delik açtığı, aynı mahallede bulunan 183. Sokak'ta bir evin bahçe duvarının alt tarafına da uçaksavar mermisinin isabet ettiği belirlenmiştir.

*Görgü tanıkları, Ceylanpınar'a atılan kurşunlar, havan topları ve roketlerin El Nusra üyeleri tarafından atıldığını bildiklerini, YPG'nin aracı kullanarak kendilerinden tek bir silahın ilçeye doğru sıkılmadığını yetkililere bildirilmesini istediğini, El Nusra Cephesi'nin konuşlandığı bölgelerden kurşunların geldiğinin tespit edildiğini ve bunun bilinçli bir şekilde yapıldığını beyan etmişlerdir.

*16 Temmuz günü yoğun bir şekilde yaşanan çatışmaların ilçeyi ciddi anlamda etkilediği, ekonomik ve sosyal olarak kentin büyük sorunlar yaşamaya başladığı görülmüştür. Halkın sokağa çıkamadığı, evlerinde dahi huzursuz olduğu, sınıra yakın bölgelerdeki bazı evlerin can güvenliği nedeniyle evlerini boşalttığı, birçok evin satılığa çıkarıldığı tespit edilmiştir.

*Serêkanîyê'de YPG güçlerinin kentin hakimiyetini ele geçirmeleri ve sınır kapısında hakimiyet sağlamaları ardından Türkiye tarafının Ceylanpınar Sınır Kapısı'nı tüm giriş çıkışlara kapattığı, sınır kapısında var olan askeri karakolun boşaltıldığı, askerlerin sadece zırhlı araçlarla devriye gezerek sınır kapısı bölgesinde buldukları görülmüştür.

*Sınır kapısı El Nusra'nın elinde iken yaralanan mensuplarının rahat bir şekilde Ceylanpınar'a getirilebildiği, sınır kapısından hasta ve yaralıların getirilerek, Ceylanpınar ve civar hastanelerde tedavi edildiği, ancak kapının YPG'nin eline geçmesinin ardından bu geçişlerin tamamen engellendiği, yapılan görüşmeler ve görgü tanıklarının anlatımlarıyla tespit edilmiştir.

*22 Temmuz günü El-Nusra Cephesi üyesi olduğu belirtilen 6 kişilik bir grubun yanlarındaki büyük çantalarla araba beklerken, kameralara takıldığı, bu şahısların 16 Temmuz'da başlayan çatışmalar esnasında Ceylanpınar tarafına kaçtığı, Serêkanîyê'nin tüm kontrolünün YPG'nin elinde bulunması nedeniyle Serêkanîyê üzerinden Til Ebyad'a geçemedikleri, bu nedenle Ceylanpınar'dan Urfa'ya giderek, Akçakale üzerinden Til Ebyad'a geçmeye çalıştıkları, ilçenin sokaklarında sakallı, yabancı simaların çoğalmaya başladığı ve bu durumun ilçe sakinlerini tedirgin ettiği gözlemlenmiştir.

*Serêkanîyê'nin YPG güçlerinin eline geçmesiyle birlikte hasta ve yaralıların tedavi amaçlı Türkiye'ye alınmaması, aynı zamanda akrabaları olan Ceylanpınar halkında ciddi anlamda rahatsızlık yarattığı görülmüştür.

*Yine 25 Temmuz günü El Nusra Cephesi'ne mensup 150 civarında kişinin Türkiye tarafından Serêkanîyê tarafına geçirilmeye çalışıldığı ve sınır kapısında bu duruma karşılık veren YPG güçleri ile bu şahıslar arasında şiddetli çatışmaların yaşandığı iddia edilmiştir.

*Serêkanîyê'nin yakın birkaç köyüne mevzilenmiş olan El Nusra üyelerine yardım ve destek eğiliminin halen olduğu, yerel düzeyde askeri ve idari birimlerin bu destekleri sağladığı ve bu durumun devletin yetkili organlarınca görmezden gelindiği gözlemlenmiştir.

*Sınırdaki yaşanan gerginlik ve Ceylanpınar'a yansımalarının ilçede ve ilde görev yapan yetkililer tarafından çok fazla önemsenmediği, yaşanan sorunlara ilişkin çözüm üretmede ketum kalındığı, yerel yönetimlerin devlet kurumlarının toplantı ve girişimlerine dahil edilmediği tespit edilmiştir.

*Ceylanpınar'da yaşanan mağduriyetlerin ve can kayıplarının temel nedeninin Türkiye'nin Suriye politikası ve çeteci gruplara verdiği destekten kaynaklandığı bölge halkı arasında yaygın kanı olduğu tespiti yapılmıştır.

*Çatışmaların yoğunlaşmasıyla birlikte Ceylanpınar ilçesine sınırın diğer tarafından 4 bine yakın sivil insanın sınırı geçtiği, bu insanların herhangi bir çadır kente alınmadığı, bir kısmının ilçede bulunan akrabalarının yanına yerleştikleri, çoğunun da sahipsiz kaldığı ve kendilerine yardımların yapılmadığı aktarılmıştır.

*İlçeye gelen ve devlet tarafından sahiplenilmeyen mültecilerin bir bölümünün kendi imkanlarıyla kentte çeşitli ticari faaliyetlerde bulunduğu, buna ilişkin herhangi bir denetimin olmadığı, bundan dolayı da yerel esnafın ekonomik anlamda zarar gördüğü belirtilmiştir.

*Yaşanan olaylara ve çetelerin saldırılarına tepki göstermek amacıyla yapılmak istenen yürüyüş ve gösteriler polisin müdahalesiyle karşılaşmış, halkın toplantı ve gösteri özgürlüğü yasaklanmıştır.

*BDP ve DTK'nın 4 Ağustos günü Rojava'da sivil halka yönelik katliama tepki göstermek amacıyla Ceylanpınar'a yapmak istediği yürüyüş ve miting Urfa Valiliği tarafından yasaklanmış, yasağa rağmen yapılmak istenen yürüyüş birçok merkezde polisin müdahalesiyle karşılaşmıştır. Yaşanan olaylarda bazı vatandaşlar gözaltına alınırken, birçok kişi de yaralanmıştır.

AYDINLATILMASI GEREKEN NOKTALAR :

*Sınırımızda bunca şey yaşanırken, devletin ilgili birimleri ve hükümet, Rojava'ya ilişkin nasıl bir politika izlemektedir, Türkiye'nin Kürtlere yönelik bakış açısı nedir?

*Devletin Rojava'da Kürtlere karşı savaştan ve sivil halka yönelik katliamlar gerçekleştiren El Nusra ve benzeri gruplara yardım edip lojistik destek sağladığı, bu şahıslara Türkiye'deki mülteci kamplarında silahlı eğitim verildiği doğru mudur?

*İddia edildiği gibi, Türkiye'den silah ve lojistik desteğin trenle sağlandığı, Ceylanpınar'da elektrikler kesilerek, çeteci grupların geçiş yaptığı ve silah sevkiyatı yapıldığı doğru mudur?

*Sınırın diğer tarafından Ceylanpınar'a kurşun, havan topu ve roketatar mermilerinin El Nusra Cephesi tarafından atıldığı iddia edilmesine rağmen, bu gruplara karşı bir tedbir alınması konusunda bir girişim var mıdır?

*Türkiye tarafına kurşunların gelmesinin ardından TSK'nın "Angajman kuralları gereği yanıt verilmiştir" şeklindeki açıklamaları ve uygulanan angajman kurallarının sadece YPG'ye yönelik gerçekleştirildiği doğru mudur?

*Daha önce açık olan Ceylanpınar Sınır Kapısı 16 Temmuz tarihinden itibaren neden kapatılmıştır?

*Rojava'da çatışmalarda başladığından bu yana Türkiye'de kaç silahlı militan tedavi edilmiştir, bu militanlar hangi ülkenin vatandaşlarıdır ve bunlar tedavi edildikten sonra nereye gönderilmişlerdir?

* Ceylanpınar'daki mülteci kampına yemek veren firmanın aynı zamanda silahlı çete gruplarına da yemek verdiği iddiası doğru mudur?

*Devletin sorumluluğu altında bulunan Ceylanpınar halkının can ve mal güvenliğini sağlama konusunda hükümetin bir plan ve programı var mıdır?

*Ceylanpınar ve diğer Kürtlerin kontrolünde bulunan bölgelere açılan sınır kapıları neden kapatılmıştır? Federal Kürdistan Bölgesi'ndeki sınır kapısının kapatılmasının nedeni nedir?

*Sınır kapısının kapatılması ardından Serêkanîyê'den getirilmek istenen yaralı ve hasta sivillerin geçişine neden izin verilmemektedir?

*Sivil toplum örgütleri ve bazı çevrelerin Rojava halkına yapmak istediği insani yardımlar neden engellenmektedir?

*BDP ve DTK'nın Ceylanpınar'a yapmak istediği yürüyüş ve miting Urfa Valiliği tarafından neden yasaklanmıştır?

KANAAT ve SONUÇ:

Ceylanpınar ilçesinde yaptığımız araştırma ve inceleme sonucunda; Suriye'nin Rojava bölgesinde bir süredir yaşanan çatışmalar, bölge halkında ciddi anlamda rahatsızlık yaratmıştır. Özellikle El Nusra ve benzer radikal İslamcı grupların sivil Kürtlere yönelik katliamları ve katliam girişimleri, sınırın her iki yakasında da endişe, kaygı ve öfkeyle karşılanmaktadır. Ayrıca bu bölgede savaşın yoğunlaşmasıyla birlikte baş gösteren gıda yetersizliği ve salgın hastalıklar tehlikesi, yaşanan sorunu ikiye katlamaktadır. Bu duruma başta Türkiye olmak üzere uluslararası devlet ve sivil kuruluşların sessizliği, Rojava'da yaşanan insanlık dramını daha da artırmaktadır. Özellikle insani yardım konusunda yetersizlik, yardımların ulaştırılmak istendiği sınır kapılarının kapalı olması, hasta ve yaralıların Türkiye tarafına geçişinin engellenmesi gibi önemli sorunların bölge insanında ciddi rahatsızlıklar yarattığı kanaatine varılmıştır.

Ceylanpınar İlçesi ise, yaşanan tüm bu sorunların en derinden hissedildiği bölgelerin başında gelmektedir. Son günlerde yaşanan can kayıpları ve yaralanmalar bunun kanıtıdır. Ancak Ceylanpınar'da yaşanan sorunlara ilişkin devlet organlarının bugüne kadar yeterli tedbir aldıkları kanaatinde değiliz. Özellikle Türkiye'nin Kürt örgütlere karşı savaşan gruplara müsamaha göstermesi ve zaman zaman destek sunması, bu olayların bu raddeye gelmesinde büyük rol oynamıştır. Türkiye'nin desteğinden güç alan El Nusra ve bağlı gruplar, Kürtlere yönelik saldırılarını artırmaktadır. Bu da doğal olarak sınırın sıfır noktasında bulunan Ceylanpınar'da yansımaları bulmaktadır. Böylesi bir durum ne yazık ki acı sonuçların doğmasına neden olmaktadır. Ceylanpınar halkının bu hususta hükümetin politikalarına ciddi anlamda tepkili olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca sınırın öte yakasında bulunan akrabalarının durumundan da endişe duymaktadırlar. Türkiye'nin radikal İslamcı gruplara verdiği desteğin oradaki akrabalarının hayatını tehlikeye attığını düşünmektedirler.

Ayrıca, olayların başladığı günden bu yana devletin Ceylanpınar'a yönelik herhangi bir ciddi tedbir almadığını belirtmekte yarar var. Gerek askeri, gerek siyasi, gerekse ekonomik olarak yaşanan sıkıntılara ilişkin ortaya konmuş bir plan ve programın olmadığı görülmüştür. Tüm bu olumsuz yaklaşımların ilçede sorunların daha da büyümesine neden olduğu sonucuna varılmıştır.

TALEP ve ÖNERİLER:

*Türkiye, Suriye politikasını bir an önce değiştirmeli, Suriye'de yaşayan Kürtler ve diğer halkların özgürlük mücadelesi desteklenmeli, halkların kendi kaderini tayin hakkına saygı gösterilmeli ve bu halklara yönelik çeteci grupların saldırılarının önlenmesinde etkili tedbirler alınmalıdır.

*Kürt sorununun uluslararası boyutu göz önüne alınarak Türkiye'de devam eden barış ve çözüm sürecinin ilerleyebilmesi bakımından da Rojava ile iyi ilişkiler kurulmalıdır.

*Rojava'da yaşayan halkların sınırın Türkiye tarafında yaşayan halklarla akraba olduğu göz önünde bulundurularak, gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

*Rojava bölgesinde salgın hastalık ve açlık nedeniyle yaşanabilecek büyük bir insani trajediye izin vermemek için bir an önce sınır kapılarının insani yardım ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla açılması gerekmektedir.

*Türkiye'nin açıkça destek verdiği ileri sürülen, sivil katliamlar gerçekleştiren silahlı çeteci gruplara desteğini kesmesi ve bu gruplara karşı net tavır alması gerekmektedir.

*Rojava'da yaşanan insanlık dramının göz önünde bulundurularak, tüm ulusal ve uluslararası kuruluşların insani yardım konusunda gerekli hassasiyeti göstermesini bekliyoruz.

*Rojava'da olası salgın hastalıkların önüne geçilmesi amacıyla sınırın bu yakasını da tehdit edebileceği de dikkate alınarak, Rojava halkına gerekli tıbbi desteğin sağlanması, sağlık ekibi ve ilaç yardımının yapılması, kentlerde ve köylerde ilaçlamalar yapılmasını talep ediyoruz.

*Rojava'da yaşanan çatışmaların gölgesinde yaşamak zorunda kalan Ceylanpınar halkına yönelik gerekli tedbirlerin alınması, can ve mal güvenliklerinin sağlanarak normal yaşamlarına dönmeleri sağlanmalıdır.

*Ceylanpınar'da ve diğer bölgelerde çatışmalardan dolayı zarar gören yurttaşların zararlarının karşılanması gerekmektedir.

*Ceylanpınar'da ve diğer kentlerde bulunan mülteci kamplarının sivil toplum örgütleri ve insan hakları kurumlarının denetimine açılmasını talep etmekteyiz.